

**Apologia Petri Stevartii Leodii, Theologiae In Academia
Ingolstadiana Professoris, Ad D. Mavritivm Ibidem
Parochi, Consiliarii Ducalis Bauarici, & ad SS. apostolos,
Coloniæ, Præpositi. Pro Societate ...**

Stevartius, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1594

VD16 S 8949

Calumniæ grauißimæ in August am familiam Cæsarem; & Serenißima[m]
stirpem Austriacam atq[ue] Bauarica[m], tum generatim, tum speciatim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70292](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70292)

Sodomita sunt, si sceleribus scatent, à plantapedium usque ad supremum capillum in Auguſtis
 capitis, non aliter quām putridus caseus (hac enim tam festiuā simili-
 tudine disertus homo vtitur) putridis vermis, si sunt Furia, sedicio-
 num, motuum, turbarum faces, si Ethnicus & Turcis crudeliores, si Fratres Tur-
 ce, si Germania, Principum & Imperij proditores, si Rerum publicarum bronchi,
 si pradones publici: nonnē horum omnium criminum partici-
 pes erunt Inuictissimus Imperator, Serenissimi Austriae Ar-
 chiduces, cæteriq; Imperij Serenissimi ac Illustrissimi Prin-
 cipes, Illustres Ordines, ac celeberrimæ Respub. in quib⁹ Ie-
 suitæ non solum viuunt, sed etiam amantur atq; fountur.
 Prædones, proditores in Imperio alere, nonnē crimen læse
 Maiestatis & perduellionis est? Athos alit Imperator, Prin-
 cipes, Republicæ plurimæ, maximæ, nobilissimæ; Ergo hi
 omnes Maiestatem Imperij minuunt, ac perduelles sunt?
 Fortè excusabit hos Polycarpus, quod etsi proditores hos
 alant, tamen eis non obsequantur. Atqui hoc ipsum nefas
 est. Proditores enim non tantum non audiendi, sed etiam Non solum
 puniendi & supplicijs mactandi sunt. Nam qui punit, ille qui peccat,
 etiam id efficit, ne cæteri proditorem audiant & obsequan sed etiā qui
 tur. Ac ne quis fortè dicat, proditores quidem esse Iesuitas, consentiunt
 verū tales non cognosci. illud addit: Literis & Epistolis ad 1m. peccatiis,
 peratorem & Principes, eos cruenta consilia dare, & cadem ac internectionem om- rei sunt.
 nium Euangelicorum ac Protestantium suadere, eosq; solicitare ad fidem, pacem, His. Or. Ies.
 fæderag, cum Catholicis perrumpenda. Obtestor fidem ac sapientiam pag. 124.
 vestram, Inuictissime Imperator, Serenissimi & Illustrissi-
 mi Principes, Illustres Ordines: an hæc vñquam in Iesuitis
 experti sitis? Quod si talia consilia agitare Iesuitas sensisse,
 vos affirmabitis; desiderabit populus Germanus, seuerita-
 tem vestram in puniendis seditionis Iesuitis. Sin verò, vti
 certoscio, ipsi vos Iesuitis innocentiae hac in re testimoni-
 um perhibueritis, implorabunt omnes Catholici auto-
 ritatem vestram, qua tanto Calumniatori sub nomine
 Iesuitarum totum Imperium, eiusque columnas infa-
 mant, ac subruere conanti, silentium imponatis, cum
 que pro dignitate potestateque vestra, meritoque ipsius pu-
 niatis.

Sed

P

Alia Calumnia Serenissimi Imperij Principes, largitionibus Iesuitarum & Summi Pontificis corrupti. Sed superest alia communis vobis omnibus, Serenissimi & Illustrissimi Principes, & Illustres Ordines, calumnia, qua vos exornat Polycarpus, Iesuitæ apud Romanum Pontificem causas vestras agunt, ab eo vobis ingentes auri & argenti thesauros, priuilegia ac nescio quæ decora impetrat; quæ vos accipitis, vt in perniciem omnium Protestantium cum Papa coniurationem faciatis: Ob hanc auaritiam & munerum cupiditatem Iesuitis seruitis, Collegia ædificatis; quod cùm facitis, illi vos Papæ commendant: tūm Papa vos magnis muneribus remunerat, vt eò promptius deinde Germaniæ perniciem moliamini. Moriar Serenissimi Principes, Illustres Ordines, nisi hæc omnia vobis sceleratissimus affingit. Vos enim esse dicit, qui muneribus corrupti Iesuitas pro arbitrio grassari permittatis. Verùm ne fingere quicquam vel amplificare verbis videar, audite Inuictissime Imperator, Serenissimi & Illustrissimi Principes, & Illustres Ordines, quid & quomodo dicat: *Principes, inquit, à Papa CORRUPTI MUNERIBVS, & territi illius potentia, sua auctoritate & legibz, subditos ad colenda Idola Papistica impellent, tergiuersantes punient, pelle dentata eos excoriabunt, & ossa eorum confringent & concident sicut in lebetis.*

Hisor. Ies. pa 32.122. 138.

Pag. 146.

Pag. 146.

Pag. 126.

Alibi verò cùm multis verbis antè conatus fuisset ostendere Iesuitas Ethnicis deteriores, sic inquit: *At Iesuitæ Imperatricie Maiestati & multis Principibus Germanis Auctores sunt, vt fidem iurant, & Religiō nostrā in publicis totius Imperij comitijs ab omnibus Ordinibus datam & confirmatam violent.* Duplex Calumnia; Altera in Iesuitas; Altera in Imperatorem ac Principes. Illi suasores & Consiliarij scelerum: Hi verò sunt, qui consilia hæc audiunt, eorumque suasores & auctores benignè tueantur & fouant. Sed animaduertit ipse Calumniator magnitudinem calumniæ. Mitigare igitur conatur (*D E O tamen, inquit, lau, quod istorum malis suggestionibus non locum dant*) Audite Inuictissime Imperator, Serenissimi & Illustrissimi Principes, Illustres Ordines: laudat vos Polycarpus, quod fidem Protestantibus datam seruetis: quamuis contrarium Iesuitæ vobis suadent. Sed iterum querit ex vobis, nam Magister ac Censor vester est. *Hasnè furias (Iesuitas) seditionum & motuum publicorum ac turbæ*

turbationum Ecclesie in medio Germanie ferre aquum est? Ecce iniquum censet hos tolerari. Imperator ergo, Principes, Ordines, iniqui, iniusti sint, quia Iesuitas tolerant ac nutriunt? aut vivere in Imperio sinunt. Deinde pergit in Iesuitas debacchari ac clamare, *eos esse faces & tubas bellorum*. Ita ergo Polycarpus Imperatores, Principes, Ordines, tanquam in suam disciplinam traditos ob iniquitatem, negligentiamque salutis publicae castigat ac reprehendit. Utinam Furius Camillus aliquis existeret, qui huic monitori & Magistro digna præmia largiretur.

Porrò nedum omnino calumniarum in Imperij capita satur est Polycarpus: etiam illud eis probro obijcit, quod Italos & Hispanos Papæ Romano addictos, juratos Germaniæ hostes, sub Religionis praetextu in exitium Germaniæ introducant. Hæc enim calumnia in Iesuitas detorqueri non potest, inter quos in Germania tota, vix pauculos Iesuitas Hispanos ac Italos, qui ibi perpetuo morentur, inuenire licet, & eos ipsos militiæ & armorum inexpertos. In Imperatores igitur & Principes hæc iacta est contumelia, qui in suis aulis Hispanos & Italos alunt.

Præterea non solum calumniari, verum etiam minari Principibus audet. Quidam, inquit, Principes Germani, non unum aut alterum, sed iam ultra mille Iesuitas intra suos terminos ferant: qui etiam si VIDEANT DAMNA (notate Principes) quæ Republicæ, Ecclesiæ, & Oeconomia inferunt, non tamen mouentur; serius, quam par sit, euigilatur, se ptaque quod dicitur clausuri, ubi gregem lupus dissiparit & deuorabit. Denumero millenario non disputabo cum Calumniatore. Hoc scio neminem Principem, ne ipsum quidem inuictissimum & Augustissimum Imperatorem in suis Regnis ac Provincijs mille Iesuitas numeraturum. Si ergo hoc voluit Criminator. Aliquem Principem esse, qui solus mille Iesuitas aleret: mentiri voluit: si id significauit, numerum Iesuitarum in Imperij finibus millennarium excedere: Non quæram, ant tot sint, de quo dubitari posset, sed signum est, voluisse Polycarpum, tunc pariter Imperatori, omnibusque Principibus interitum

*Exprobat
Principibus
Polycarpus
quod in suis
aulis Italos
& Hispanos habeat.
Hist. Ord.
Ies. pa. 128.*

*Socordiam
Principum
reprehendit
Polycarpus
Hist. Ord.
Ies. pa. 129*

minari, propter Iesuitas, quos in suis terris habent. Itaque contexuit calumniam, ut dubitari possit, an maior sit calumnia, vel turpius mendacium. In hoc enim gloriatur. Ergo Polycarpi sententiā Inuictissimus Imperator ac Princeps omnes dormiunt: Vident damna, quae Iesuitae inferant. Euigilate, euigilate, clamat Polycarpus, nī Regna ac Prouincias, populosque vestros dissipari vultis. Quām apertè vaticinatur? Quām securē minatur Polycarpus, quasi de aliqua coniuratione, & imminentē Germanie toti periculo constitutum quid haberet. Quid si ergo caperetur, torqueretur: fortè alicuius coniurationis ederet indica. Quanquam quis cum Leysero conspiraret, quem ad peierandum, quām ad coniurandum aptiorem esse suspicor?

Cæcitatem Satis credo animaduertitur, quanti Polycarpus, cīquesili & stultitiae miles, qui ad hunc librum operam contulerunt, Summam obijcit Prin Maiestatem Imperatoriam, Auctoritatem Principum ac cipibus Po Ordinum faciat? qui tam audacter in eos inuehatur. Verum lycarpus im sitit sanguinem Iesuitarum, quo nisi guttur proluat, aut opudenter, dio contabescet; aut si vixerit, Patronos Iesuitarum criminari non desistet. Vereor, ne & ipse in sacrum Romanum Imperium contumeliosus videar, si omnia verba, quibus Imperatoriam & Romanam Maiestatem laedit, recēleam.

Hist. Ord. *Quidam, inquit, nescio qua cætitate, aut potius stultiā percussi, Iesuitas Eccles. pag. 83. sic lupos, Patria locustas, Reipublicae bronchos, ranas, verres, prædones, seu vi reuius, quod est res dicam, proditores & serpentes in sinuouent, alunt, augem, & ditant. Licet illorum dolos & fraudes, imposturas & deceptions, insidias & præditiones, & malas artes quotidie experiantur.* Statimq; post eosdem

Histor. Ies. Iesuitarum Fautores ac Patronos: *Amatores & Negotiatores illum* pag. 84, et 18 *Magna Meretricis*, quemadmodum sæpè aliâs solet, appellat.

Similia dicit alijs locis plurimis. Frustrâ est, si horum verborum contumelias explicare coner: nihil enim ego accerbius aut grauius afferre potero. **CÆCI ET STVLTI PRINCIPES, IESVITAS, IMPOSTORES, INSIDIATORES, REPVBLICAE PESTES, PRODITORES ESSE DEPREHENDITIS: ET NIHIL OMNIS EOS IN SINU FOVETIS, ALITIS,** DITA-

DITATIS: Ignoscite quæso, Serenissimi Principes, quod iteratò verbis vtor belluæ istius: & quid tam mala lingua & procax mereatur, non ex clementia, qua isti iam pridè abutuntur, sed ex maiestate & dignitate vestra æstimate.

Quis porrò dubitare potest, si quæ in locis ac Reginis In*Non est co-*
ui etissimi Imperatoris, ac in ditionibus Serenissimorum tentus calū
Principum, Iesuitarum tyrannide, grandia scelera ac crue*nari Socie-*
ta & proditoria facinora (de quibus hic semper loquitur) *sed & Or-*
perpetrata sint; ea ad ipsorum Principum, sine quorum au*dines preci-*
toritate ac iussu vel in Hæreticos, vel in Prædicantes, vel *puos fami-*
in alios quo suis, nihil factum aut susceptum est, contum*llias, ciuita-*
Iam spectent: Citat autem sæpè Viennam, Austria, Græ*tes reprehē-*
tium, crudelitatis ac Iesuiticæ tyrannidis exempla, atque *dit Polycar-*
adèo Inuictissimum Imperatorem, Serenissimos Archidu*pus.*
ces Austriae, & totam eam Augustam Familiam crudelita*Hist. Ord.*
tis ac tyrannidis accusat. Eò scilicet homo abiectissimus & *Ies. pa. 19.*
contemptissimus audaciæ peruenit; vt sic scribat, quasi ipse
sit, cui Serenissimi Principes factorum suorum rationem
reddere debeat. Sed audi Polycarpe: Quid si nō in Luthera*& 126, 173*
nos, sed in seditiosos, hi Principes animaduerterunt: Quid
si quidam non quia nollent Catholici esse, sed quia præter
hæreses, quas sectabantur, rebelles erant, sunt eiecti? Quid si
ideo, quia alios quoque seducere, & pacem perturbare nite*ntur.*
bantur? Quid si etiam solius hæresis causa nonnullos, Ca*45*
tholici Principes suis ciuitatibus migrare iusserunt; vt scili*5*
cet & ipsi iure suo vterentur, quo vtuntur Protestantes, & a*5*
liam in suis ditionibus nollent Religionem ferre, nisi eam,
quam ipsi profitentur? Nam certò scio, nec ipsos Illustrissi*5*
mos Principes Protestantes vitio merito vertere Catholi*5*
cis Principibus, quod Prædicantes non ferant; sicut nec Ca*5*
tholici Protestantibus molesti sunt, quod Monachi, Sacer*5*
dotes expellatur, aut Iesuitæ in eorum ditiones non admitt*5*
tantur. Solus Polycarpus homo nihili ac nauci Prædicans
iseft, qui nisi in omnes Ciuitates admittitur, Principes ac
Dominos carum tyrannidis & truculentia accuset: Quan*5*
quam fama est, te deinceps non facile quoquam receptum
P. 3. iti,

¶ APOLOGIA PETRI STEWARTII

iri, cùm ne à Patronis ac Principibus tuis criminandis, impurum os, & impudicam hanc manum abstinere possis. Sed quid ago? Quasi vlla ratione tibi homo importunissimum correspondendum potius sit, quam os hoc impudens & proca pugnis obtundendum.

*Cotumelia
Poly carpi
in Serenissi-
mam fami-
liam Baua-
ricam.
His. or. Ies.
p. 123. 172
& alias
sepe.*

*Intolerabi-
les calum-
nia.*

Non parcit ergo familiæ Serenissimorum Archiducum, sed multò minus Bauaricæ domni, cuius columnen, Serenissimum scilicet Principem Guilielmum, Dominum & Principem meum benignissimum, pietate cōmemorabili Duce, nominatim sēpēridet, & grauissimè calumniatur. Dicit eum dementatum magicis incantationibus, in bestiæ formam transformatum, quemadmodum Vlyssis socij. Vocat eum inuidiosè, Bauariæ Dominatorem: adeò humanæ laudis cupidum, ut propter adulatioñes Iesuitarum, multa impiè, iniustè, tyrannicè faciat. Quas ego tantas calumnias oratione non exaggero. Nam per se satis earum eluctatrocitas. Quòd si nullam aliam præter has, in Optimum ac Serenissimum Principem nostrum effutiuisset; nihilominus capit is reus esset nequissimus Polycarpus, siue se auctorem harum criminationum fateretur, siue propagatorem tantū diceret. Verùm non semel tantum & uno loco, sed sepius quam in vllum alium Imperij Romani ordinem, nefandus Caluniator, in Serenissimos nostros Bauariæ Principes irruit. Mentitur præterea, eundem Serenissimū Principem Guilielmum, pietatis causa publicè id egisse, quòd à Catholicis quibusdam pijs vel in poenam peccatorum, vel in veneratione Christi dolorum fieri solet: quod et si apudpios viros potius laudi datur, quam vitio; tamen Hæretici grande piaculum existimant. Sed planissimum mendacium est, quòd Eliam vidisse fabularis Polycarpe, & huius mendacij, sicut & aliorum multorū, ipsiusmet, Serenissimi Principis testimonio, ea, quam tu meritus es, ratione conuinceris, nisi fortè DEV S te non ad has salutares & peccare dedocentes, sed ad illas sempiternas poenas destinasset. Quòd si verò hoc mendacium tuum nō ex opinione piorum, sed ex hæresi Lutherana æstimetur, quanta existet in Serenissimum

mum Ducem calumnia? Scimus Hæresiarchas vestros hoc pietatis genus, sacrilegium, carnificis manu vindicandum appellasse. Quid hinc consequatur, tu Polycarpe videris, nisi tibi iani oculos corui effoderunt.

Passim quoque plurima de Bauaria nostra, eiusque Serenissimis Principibus, mendacissimus narrator, interserit: *laquei Poly* serioque conatur vel Bauaros Principibus, vel Principem *carpi*. hunc sibi subiectis exosum reddere. Verum hoc tantum odium & calumniæ in Serenissimam familiam Bauaricam, inde maximè prouenit, quod animaduertat Calumniator, Serenissimum ac Clementissimum Principem, Iesuitarum studia & virtutem agnoscere, gratam habere, ijs Collegia plura exstruxisse, ac non cessare quotidie, insignis in eam benevolentiae & fauoris indicia præbere.

Illud vero, nisi ad calumniandum Serenissimum ac Humanissimum Principem dictum esset, meritò planè vide-*Hij. or. Ies.*
Pag. 123. retur ridiculum: Iesuitas scilicet Serenissimi Bauariæ Ducis Ferdinandi in bello Coloniensi Exploratores ac Custodes eius Panopliae, quam Serenissimo fratri auxilio misit, egisse. Quid non tandem excogitabit in Iesuitas, Polycarpi, eiusq; similiūm hominum malevolentia?

Criminationes porrò in Romani Imperij Ordines, qui dignitatibus fulgent Ecclesiasticis, omittendæ mihi necesse sunt, tum propter multitudinem & grauitatem earum, quia toti libro sunt inspersæ: tum propterea, quod illæ calumniæ iam protritæ videantur, ad quas & nostræ, & ipso-*Calumnia
in Ecclesia-
sticas Roma-
ni Imperij
Ordines.* rum, quos feriunt, aures quodammodo obsurderint, nimia, & perniciosa fere toleratia Catholicorum Ordinum: Libri nanque isti famosi, non simul ac semel, sed sensim ac velut periocum animos veneno inficiunt. & sic afficiunt, vt tum primum pestis appareat, cum nullus est remedio locus. Forte exspectat quispiam, vt exemplum proferam calumniarum, conuictiorum ac maledictorum in Cardinales, Episcopos, ceterosq; Ecclesiasticos Ordines. Verum non faciam: sed illud potius contendam; Neminem ullam verborum contumeliam, quantumcunq; dicax & maledicu-*sit,*